

به نام خداوند خورشید و ماه
که دل را به نامش خرد داد راه

کارآموز

فارسی هفتم

دوره اول متوسطه

فریبا ملاجعفری

مهر و ماه

فهرست

فصل اول: زیبایی آفرینش

- درس ۱: زنگ آفرینش ۶
درس ۲: چشمه معرفت ۱۳

فصل دوم: شکفتن

- درس ۳: نسل آینده ساز ۲۰
درس ۴: با بهاری که می‌رسد از راه،
زیبایی شکفتن ۲۷

فصل سوم: سبک زندگی

- درس ۵: قلب کوچکم رابه چه کسی بدهم؟ ۳۴
درس ۶: علم زندگانی ۴۰
درس ۷: زندگی همین لحظه‌هاست ۴۵

فصل چهارم: نام‌ها و یادها

- درس ۸: نصیحت امام(ره)، شوق خواندن ۵۲
درس ۹: کلاس ادبیات، مرواریدی در صدف... ..... ۵۷

آزمون نوبت اول

- ۶۵
درس ۱۰: عهد و پیمان، عشق به مردم... .. ۶۷

فصل پنجم: اسلام و انقلاب اسلامی

- درس ۱۱: خدمات متقابل اسلام و ایران ... ۷۴
درس ۱۲: اُسوه نیکو ۸۱
درس ۱۳: امام خمینی(ره) ۸۶

آزمون میان‌نوبت دوم

- ۹۳

فصل ششم: ادبیات بومی

- درس ۱۴: درس آزاد ۹۶
درس ۱۵: درس آزاد ۱۰۰

فصل هفتم: ادبیات جهان

- درس ۱۶: آدم آهنی و شاپرک ۱۰۶
درس ۱۷: ما می‌توانیم ۱۱۲

آزمون نوبت دوم

- ۱۱۸

مقدمه مؤلف

به تماشا سوگند و به آغاز کلام

پروردگار رحیم و حکیم را سپاس می‌گویم که به مدد او توانستم بهره خود از دانش زبان و ادبیات فارسی را در این کتاب عرضه کنم.

کتاب کارآموز فارسی هفتم، دربرگیرنده هفت فصل و هفده درس مطابق با آخرین ویرایش آموزش و پرورش، تقدیم شما می‌شود.

قسمت‌های مختلف کتاب شامل موارد زیر است:

ابیات آغازین هر فصل از کتاب درسی را کامل‌تر و همراه با تصویری درخور آن آورده‌ایم که جلوه‌ای بدیع به ابیات آشنای کتاب فارسی هفتم بخشیده است.

برای یادگیری مؤثرتر، هر درس را به بخش‌های واژه‌نامه، درس‌نامه، کارگاه تمرین و نام‌نامه تفکیک کرده‌ایم؛ به واژه‌نامه و نام‌نامه، بیش از آنچه در کتاب فارسی هفتم آمده، پرداخته‌ایم و به منظور شناخت بهتر، برای همه شخصیت‌ها، تصاویری طزّاحی کرده‌ایم.

درس‌نامه شامل مفاهیم هر درس، همراه با نکات کتاب نوشتاری است که به تناوب در درس‌ها گنجانده شده است. در برخی درس‌نامه‌ها، بخشی به نام «کلید طلایی» داریم که راهی برای دست‌یابی به نکته زبانی یادشده است. در تمرین‌های هر درس، علاوه بر گنجاندن قالب‌های متنوع سؤال از داستانک خلاق و پرسش‌های چهارگزینه‌ای نیز بهره گرفته‌ایم. کارگاه تمرین و پرسش‌های چهارگزینه‌ای، علاوه بر دربر گرفتن همه مطالب یادشده، نگاهی گذرا به برخی اندوخته‌های سال پیش دارد. داستانک خلاق را با هدف تقویت نگارش، املا، قدرت تخیل و به منظور بهره‌گیری از آموزه‌های هر درس طزّاحی کرده‌ایم. همچنین دو آزمون میان‌نوبت و دو آزمون پایان‌نوبت با هدف سنجش آموخته‌های دانش‌آموزان آورده‌ایم.

در پایان از خانم کاظمی میقانی که صبورانه در این راه مرا همراهی کردند و تجربیات و اندوخته‌های ارزشمند خود را بی‌دریغ در اختیارم نهادند، سپاسگزاری می‌کنم. همچنین از گروه پرتوان، متخصص و خلاق انتشارات مهروماه که با همراهی‌های دلسوزانه‌شان در آماده‌سازی این کتاب به من یاری رساندند، بسیار متشکرم.

امیدوارم آنچه از زحمات بی‌شائبه ایشان به قلم بنده در این کتاب رقم زده شده، مورد تأیید استادان، مدرّسان، والدین و امیدان آینده‌ساز میهن قرار بگیرد.

از همکاران و دانش‌آموزان عزیز تقاضا دارم نظرهای ارزشمند خود را به نشانی الکترونیکی گروه ادبیات farsi@mehromah.ir ارسال یا از طریق SMS به

سامانه‌ی ۳۰۰۰۷۲۱۲۰ اعلام فرمایند.

فریبا ملاجعفری

تقدیم به
دختران و پسران مرز نشین کشورم

فصل ۱

زیبایی آفرینش

شعاع او به یک منوال بودی
نبودی هیچ فرق از مغز تا پوست
حق اندروی زبیدایی است پنهان
نیاید اندر او تغییر و تبدیل
به ذات خویشتن پیوسته دائم
بسی سرگشتگی در پیش دارد
یکی شد فلسفی، دیگر حلولی
برو از بهر او چشم دگر جوی

شیخ محمود شبستری

اگر خورشید بریک حال بودی
ندانستی کسی کین پرتو اوست
جهان، جمله فروغ روی حق دان
چو نور حق ندارد نقل و تحویل
تو پنداری جهان خود هست قائم
کسی کو عقل دوراندیش دارد
ز دوراندیشی عقل فضولی
خرد را نیست تاب نور آن روی

۵ با توجه به عبارت «سه چیز پایدار نماند: علم بی‌بحث، مال بی‌تجارت، مُلک بی‌سیاست»، به سؤال‌های زیر پاسخ دهید.

الف) عبارت ادبی است یا زبانی؟

ب) نوع جمله اول چیست؟ (پرسشی، امری و...)؟

پ) این عبارت چند فعل دارد؟

ت) آیا می‌دانید این سخن از کیست؟

۶ هم‌خانواده‌ها را به هم وصل کنید.

☐ همت	☐ اسلحه
☐ صلاح	☐ قادر
☐ معظم	☐ اصلاح
☐ مقتدر	☐ عظیم
☐ سلاح	☐ اهتمام
☐ متعال	☐ مستعد
☐ استعداد	☐ تعالی

۷ «ضرب‌المثل» به چه معناست؟ مثال بزنید.

۸ راز «شکوفایی» در شعر «راز شکوفایی» چیست؟

۹ «گلشن» در جمله «یار به گلشن رسید» به چه معناست؟

۱۰ دو اثر از دکتر علی شریعتی نام ببرید.

۱۱ جمله‌های زیر را به جمله ادبی تبدیل کنید.

الف) معلم ما بسیار دلسوز و مهربان است.

ب) زمان سریع می‌گذرد.

۱۲ جاهای خالی را با کلمه‌های مناسب پر کنید.

الف) «جفت» در جمله «زود گردد با مراد خویش جفت»، به معنای _____ است.

ب) هرگاه بخواهیم منظور و مقصود خود را زیباتر و تأثیرگذارتر بیان کنیم از _____ بهره می‌گیریم.

پ) منظور از «نسل آینده‌ساز» در این درس _____ و _____ است.

ت) متخصص و اختصاص _____ هستند.

۱۳ درستی یا نادرستی عبارت‌های زیر را مشخص کنید.

الف) همه جمله‌های عاطفی، ادبی هم هستند.

ب) همه جمله‌های ادبی، عاطفی هم هستند.

پ) بدنه نوشته فقط یک بند دارد.

ت) بیدل دهلوی از شاعران ایرانی است.

درست	نادرست
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

با بهاری که می‌رسد از راه، زیبایی شکفتن

واژه‌نامه

حسرت: آه و افسوس	آراسته: مزین شده، زیبا و مرتب شده
رؤیا: آنچه انسان در خواب ببیند.	استقلال: به آزادی کاری کردن، وابسته نبودن
سرشار: لبریز	استقلال طلب: خواستار استقلال
شکفتن: باز شدن غنچه گل و مانند آن	انتقال: از جایی به جایی رفتن، کوچ کردن
فراز: بلندی	اندرز: پند، نصیحت
فرود: پستی	بدیع: تازه، نو
کردار: کار، عمل	پسندیده: پذیرفته، خوش آمده
کیمیا: هر چیز نادر و نایاب، دست نیافتنی	تأمل: اندیشه کردن، فکر کردن
ماوا گرفتن: پناه گرفتن	تبشم: لبخند زدن
مؤذن: گوینده اذان	جاری: روان
هدایا: ج هدیه، تحفه، ارمغان، پیشکش	جوانه: شاخه تازه درخت
	چشمه سار: زمینی که در آن چشمه بسیار باشد.

درس‌نامه

نهاد

به کلمه یا کلمه‌هایی که معمولاً در آغاز جمله می‌آید و انجام کاری یا داشتن حالتی به آنها نسبت داده می‌شود، «نهاد» می‌گوییم.

مثال هوا سرد است: سرد بودن به «هوا» نسبت داده شده است؛ پس «هوا» نهاد است.

پرنده‌های مهاجر به شهر ما آمدند: آمدن، کاری است که به «پرنده‌های مهاجر»، نسبت داده شده است؛ پس «پرنده‌های مهاجر» نهاد است.

کلید آنچه در جواب «چه کسی؟» یا «چه چیزی؟» می‌آید، نهاد است.

مثال آقای مدیر آمد: چه کسی آمد؟ ← آقای مدیر (نهاد) / آسمان ابری است: چه چیزی ابری است؟ ← آسمان (نهاد)

درست‌نویسی

اگر بخواهیم به برخی از کلمه‌های فارسی که به «ه» ختم می‌شوند، «ی» اضافه کنیم، «ه» غیرملفوظ حذف می‌شود و برای تلفظ بهتر کلمه،

«گ» میانجی به آن اضافه می‌شود.

آهسته + ی ← آهستگی

مثال خسته + ی ← خستگی

کارگاه تمرین

۱ مفرد و هم خانواده هر یک از کلمه‌های زیر را بنویسید.

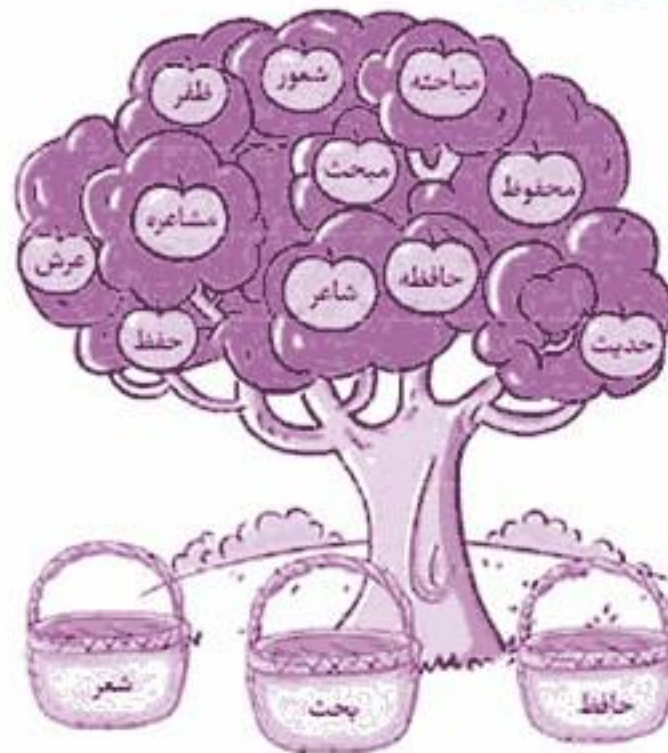
تصاویر	مطالب	علائق	
			مفرد
			هم خانواده

۲ کلمه‌های زیر را نهاد یک جمله عاطفی قرار دهید.

نوجوان

کشور

۳ میوه‌های روی درخت را به سبب هم خانواده‌اش وصل کنید.

۴ هر اثر را به پدیدآورنده‌اش وصل کنید (دو اثر متعلق به یک شاعر است).

☐ نظامی	☐ با بال این برنده سفر کن
☐ قیصر امین پور	☐ به هوای گل سرخ
☐ محمد جواد محبت	☐ هفت بیکر
☐ طاهره ایبدا	☐ کوچه باغ آسمان
	☐ در کوچه آفتاب

۵ نصیحت شاعر در شعر «با بهاری که می‌رسد از راه» چیست؟

۶ نوع جمله در مصراع «سبز شو، تازه شو، بهاری شو» چیست؟

۷ «زندگی پرداز» یعنی چه؟

۸ یک اثر از محمد جواد محبت بنویسید.

آزمون میان نوبت اول

نام و نام خانوادگی:		دبیر:
کلاس:		تاریخ امتحان:
۲	۱- جاهای خالی را با کلمه‌های مناسب پر کنید. الف) هم خانواده کلمه «نقطه» ..... و «اعجاز» ..... است. ب) معنای واژه «مصحف» ..... و «معرفت» ..... است. پ) مثنوی از آثار ..... و فاطمه، فاطمه است اثر ..... است. ت) زنانه + ی ←	
۲	۲- درستی یا نادرستی عبارت‌های زیر را مشخص کنید. الف) کتاب کویر نوشته دکتر علی شریعتی است. ب) «متعال و علت» هم خانواده‌اند. پ) فعل به تنهایی جمله نیست. ت) ترکیب «گورخانه راز» تشبیه دارد.	درست نادرست ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
۲	۳- برای هر یک از واژه‌های زیر، دو هم خانواده بنویسید. شعر: ..... فکر: ..... عصمت: ..... عظیم:	
۲	۴- نام پدیدآورنده هر اثر را بنویسید. هفت پیکر: ..... بهارستان: ..... موش و گربه: ..... گلشن راز:	
	۵- گزینه مناسب را انتخاب کنید. الف) کدام گروه از واژه‌های زیر، غیرساده‌اند؟ ۱) جوانه - چشمه سار ۲) دل سردی - تبسم ۳) آسمان - آهسته ۴) سرما - شکفتنت	

درست نویسی

در پایان جمله های زبانی، از به کار بردن مصدر به جای فعل پرهیز کنید. فعل با مصدر تفاوت دارد زیرا فعل، شخص، شمار و زمان دارد؛ اما مصدر این ویژگی ها را ندارد.

مثال در فصل سرد، پرندگان به نقاط گرمسیر رفتن. (نادرست) در فصل سرد، پرندگان به نقاط گرمسیر رفتند. (درست)

کارگاه تمرین

۱ ضرب المثلی بنویسید که آرایه تکرار داشته باشد.

۲ جاهای خالی را با کلمه های مناسب پر کنید.

زاویه دید — «او» یا — یا اول شخص

۳ هر اثر را به پدیدآورنده اش وصل کنید.

☐ گلشن ادب	☐ نادر ابراهیمی
☐ گلشن راز	☐ مولوی
☐ خانه ای برای شب	☐ گلشن آزادی
☐ مثنوی معنوی	☐ محمود شبستری

۴ جمله ای از درس «قلب کوچکم را به چه کسی بدهم؟» بنویسید که آرایه تکرار داشته باشد.

۵ جمله ای بنویسید و کلمه های زیر را در جایگاه مفعول به کار ببرید.

صندوق

سرزمین

۵ زاویه دید درس «قلب کوچکم را به چه کسی بدهم؟» کدام است؟

- (۱) من (اول شخص)
- (۲) تو (دوم شخص)
- (۳) او (سوم شخص)
- (۴) دانای کل

۶ در جمله مقابل کدام آرایه ادبی، به طور پنهان، به کار رفته است؟ «عجیب است واقعاً معلوم نیست این قلب است یا دریا!»

- (۱) تکرار
- (۲) شخصیت بخشی
- (۳) تشبیه
- (۴) کنایه

۷ جمله سؤال قبل چه نوع جمله ای است؟

- (۱) خبری
- (۲) عاطفی
- (۳) پرسشی
- (۴) امری

۸ کدام بیت با «نفس باد صبا مشک فشان خواهد شد / عالم پیر دگر باره جوان خواهد شد» تناسب معنایی دارد؟

- (۱) جهان جمله فروغ روی حق دان
- (۲) منتظران بهار، فصل شکفتن رسید
- (۳) ای هست کن اساس هستی
- (۴) آفرین جان آفرین پاک را

۹ کدام کتاب اثر نادر ابراهیمی نیست؟

- (۱) کلاغ‌ها
- (۲) دور از خانه
- (۳) قصه سار و سیب
- (۴) رگبار کلمات

۱۰ کدام جمله، مفعول ندارد؟

- (۱) باقی قلبم را با خوشحالی دادم به همه آدم‌های خوب.
- (۲) فکر کردم دیگر توی قلبم حسایی شلوغ شده.
- (۳) حالا دیگر قلبم یک عالم جای خالی داشت.
- (۴) پدرم می‌گوید: قلب، مهمان خانه نیست.

نام‌نامه (اعلام)

نویسنده و سینماگری است که با داستان‌های کودک و نوجوان فعالیت‌های فرهنگی‌اش را شروع کرد. کلاغ‌ها، سنجاب‌ها، دور از خانه، قصه‌های ریحانه خانم، قصه سار و سیب، نوسازی حکایت‌های خوب قدیم برای کودکان بعضی از کتاب‌های کودک و نوجوان اوست. نخستین کتابش را با نام *خانه‌ای برای شب*، در سال ۱۳۴۱ نوشت. پس از انقلاب، زندگی امام خمینی (ره) را با نام *سه دیدار با مردی که از فراسوی باور ما آمد* نوشت. وی در خرداد ۱۳۸۷ درگذشت.

«عشق به دیگری حادثه است»

نادر ابراهیمی
(۱۳۱۵-۱۳۷۸ ه.ش)

عشق به وطن ضرورت است

عشق به خدا ترکیبی است از ضرورت و حادثه»

علی‌اکبر آزادی متخلص به گلشن، در سال ۱۳۱۹ قمری در تربت حیدریه دیده به جهان گشود. پس از کسب علوم رایج زمان، به روزنامه‌نگاری و سیاست روی آورد و در مسیر آزادی‌خواهی تلاش‌هایی کرد. وی آثار فراوانی دارد که از میان آنها، *دیوان اشعار*، *تذکره شعرای خراسان* و *گلشن ادب* را می‌توان نام برد.

گلشن آزادی
(۱۳۱۹-۱۳۹۶ ق.ه)

علم زندگانی

واژه‌نامه

چو، رود کوچک	آسایش: آسودگی، زندگی آرام
حدیث: خبر (در این درس به معنای روش است).	اندوختن: جمع کردن، فراهم آوردن
دمساز: موافق، همدم، سازگار	اولیا: دوستان خدا و مردمان مقدس و پارسا
درجش: درجه او، مرتبه او	باز: پرنده‌ای شکاری با جنگال‌های قوی و منقاری کوتاه و محکم
شاخسار: شاخ و برگ، قسمت بالای درخت که پرشاخ و برگ باشد.	بامک: بام کوچک
عجز: ناتوانی	بمضب: بخواب
فتنه: عذاب، رنج	برزن: محله، کوجه، کوی
قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ: بگو او خداوند یکتاست. (آیه اول سوره توحید)	برومند: بارور، باثمر، پر بار
گیتی: جهان، دنیا	بُن: ریشه، بنیاد
مستجاب: پذیرفته شده، برآورده شده	پویا: فعال، سرزنده، متحرک
نوکار: تازه‌کار، بی تجربه	تسبیح: خدا را به پاکی یاد کردن، ذکر خدا
هجوم: حمله، یورش	توشه: خوراک، طعام، اندوخته
	جالیز: کشتزار خیار، هنداونه، خربزه و...

درس‌نامه

متمم

برای کامل شدن معنای جمله، گاهی اوقات لازم است (علاوه بر نهاد و مفعول) بخشی به فعل اضافه شود تا معنا به طور واضح و روشن، به مخاطب منتقل شود. این بخش «متمم» نام دارد.

مثال من قلبم را به مادرم دادم.

متمم

❖ **نکته:** به کلمه‌هایی مانند «از، در، به و...» که قبل از متمم به کار می‌روند، «نشانه متمم» یا «حرف اضافه» می‌گوییم.

مثال مسافر از اتوبوس پیاده شد.

حرف اضافه متمم

❖ **نکته:** برخی از افعال، حرف اضافه یا نشانه متمم مخصوص به خود دارند.

مثال بچه در صندوق گنجید. ← گنجیدن (در)

عراق هشت سال با ایران جنگید. ← جنگیدن (با)

کارگاه تمرین

۱ با توجه به متن زیر، به سؤال‌ها پاسخ دهید.

«نهج البلاغه» گزیده‌ای از نامه‌ها، خطبه‌ها، سخنان و کلمه‌های قصار امیر مؤمنان حضرت علی (ع) است که عالم بزرگوار شیعی، سید رضی گرد آورده و در سال ۴۰۰ هجری قمری، نگارش آن را به پایان رسانده است و نام آن را نهج البلاغه نهاد. «نهج» یعنی راه و روش «البلاغه» یعنی سخن رسا و سنجیده؛ بنابراین نهج البلاغه سرمشق سنجیده‌گویی و رسایی سخن است. امام علی (ع) می‌فرماید: هر چه برای خود می‌پسندی برای دیگران هم بیسند و هر چه برای خود نمی‌پسندی، برای دیگران هم نپسند.»

- الف) «نهج البلاغه» به چه معناست؟
 ب) آیا متن فعل اسنادی دارد؟ آن را بنویسید.
 پ) مفعول را در جمله چهارم مشخص کنید.
 ت) فرمایش دیگری از مولای متقیان، امام علی (ع)، بنویسید.

۲ جمله موضوع زیر را با سه جمله دیگر کامل کنید.
 در زندگی امروز استفاده از رایانه بسیار اهمیت دارد...

۳ شکل درست کلمه‌ها را بنویسید.

فادرس	دائمن	اسنا	بیطوطه	آلاف	هیرت
درست					

۴ در جدول زیر سه کلمه هم خانواده از ریشه «نظم» و دو کلمه هم‌آوا پیدا کنید؛ سپس معنای کلمه‌های هم‌آوا را بنویسید.

د	پ	ن	ک	ا	غ	گی
خ	ه	ا	ب	م	ر	ذ
ح	ن	ظ	ا	م	ی	ط
ت	د	م	چ	ر	ب	ا
ق	ر	ی	ب	ا	ی	د
ج	ث	ه	ن	ظ	و	م

۵ مفهوم هر یک از عبارات‌های کنایی زیر را بنویسید.

- الف) رفت تو نخ شل کردن پیچ: _____
 ب) از رو نرفتم: _____
 ت) انگار یک سطل آب ریختند سرم: _____
 ب) دلم بنا کرد به پرپر زدن: _____
 ت) از کوره در رفت: _____
 ج) لب و لوجه ام رفت تو هم: _____

۲	<p>۶- گزینه مناسب را انتخاب کنید. الف) شعر زیر چند نهاد آشکار دارد؟ «آسمان تعطیل است / بادها بیکارند / ابرها خشک و خسیس / من دلم می خواهد / دستمالی خیس / روی پیشانی تبار بیابان بکشم / دستمالم را اما افسوس / نان ماشینی / در تصرف دارد...»</p> <p>۱) دو ۲) سه ۳) چهار ۴) پنج</p> <p>ب) کدام گزینه با بیت «کمال همنشین در من اثر کرد / وگرنه من همان خاکم که هستم» قرابت معنایی دارد؟ ۱) همه گل‌های عالم آزمودم ۲) نار خندان، باغ را خندان کند ۳) منتظران بهار، فصل شکفتن رسید ۴) جهان، جمله فروغ روی حق دان</p> <p>پ) معنای کدام گزینه با توجه به املاي آن نادرست است؟ ۱) خیش: خود ۲) قریب: نزدیک ۳) خرد: کوچک ۴) خان: رئیس</p> <p>ت) کدام گزینه غلط املايي دارد؟ ۱) دریافتن و تهلیل کردن هم امتیاز دیگری است. ۲) چرا به فکر صلاح و پیشرفت جوانان نیستند. ۳) با آن همه استحکاماتی که دشمن درست کرده بود. ۴) در برخی مطبوعات از انحراف نسل جوان سخن می‌گویند.</p>
۴	<p>۷- به سؤال‌های زیر پاسخ کوتاه بدهید. الف) موضوع قالب شعری قطعه چیست؟ ب) «دی» در مصراع «از دی که گذشت هیچ از او یاد مکن»، به چه معناست؟ پ) زاد المسافرین از کیست؟ ت) چرا پروین اعتصامی به «مرواریدی در صدف» تشبیه شده است؟ ث) در مصراع «باز هم در کلاس غوغا شد»، مسند کدام است؟ ج) منظور از «مردان»، در مصراع «صحبت مردانت از مردان کند» چیست؟ چ) معنای واژه‌های «عبرت نمودم» و «ناشتایی» چیست؟</p>
۴	<p>۸- به سؤال‌های زیر در یک سطر پاسخ دهید. الف) جمله «آسمان تاریک و پرستاره است» را با آرایه تکرار بازنویسی کنید. ب) یک جمله بنویسید که نهاد، مسند و فعل اسنادی داشته باشد. پ) مفهوم عبارت «حرم، دل او را آرام می‌کرد و مدرسه، اندیشه‌اش را» چیست؟ ت) معنای بیت «چه خوش گفت زالی به فرزند خویش / چو دیدش پلنگ افکن و پیل تن» چیست؟</p>
۱	<p>۹- با کلمه‌های زیر یک جمله ادبی بنویسید و یکی از آنها را مفعول جمله قرار دهید. رشد / نوجوانی / نشاط:</p>
۱	<p>۱۰- بیت «این درختان اند همچون خاکیان / دست‌ها بر کرده‌اند از خاکدان» را در یک سطر شرح دهید و آرایه آن را بنویسید.</p>
۲۰	جمع نمره